

Egy „újszülött” iskola

Felnő-e, és hol nő fel?
Milyen lesz az utánpótlás?
Szorgalmasak-e a felnőttek?

Az „újszülött” iskola a tatányai önálló dolgozók iskolája. Helyesebben szeptemberben volt újszülött, mert azóta immár csecsemővé serdült: éppen most fél éves. Ezt a „nagy” jubileumot nem fél szál gyertyával ünnepelték. Még ennél is különlegesebb csemegével, vizsgával. Vagyis legyünk pontosak, mert az itt tanuló felnőttek sem szívesen hallják azt a szót: vizsga. Félévi beszámolók hangzottak el csupán. Szébben is hangzik, mint a rideg: vizsga, és meg is felel a valóságnak. Két tárgyból, magyar nyelvből és irodalomból valamint matematikából került sor a félévi anyagot összegező beszámolóra.

Az újszülött iskolában arra kerestünk elsősorban választ, használt-e az önállósulás, mi az előnye annak, hogy két műszakban, délelőtt, délután folyt a tanítás. A félévi eredmények azt mutatják, nagyon sok előnye volt mindennek. Magabiztosabban szerepeltek a felnőtt diákok a beszámolókon, megalapozottabb volt a tudásuk. Látszott, hogy év közben rendszeresen feldolgozták az anyagot és óráról órára számon is kérték tőlük a tanultakat.

S a váltott, délelőtt, délután zajló tanítás is jelentős könnyítés volt a több műszakban dolgozóknak. Nem kellett mulasztaniuk.

Az iskolának a Dózsa Művelődési Otthon ad helyet, s jó gazda igyekszik lenni. A szakköri helyiségekből három tantermet rendeztek be. Egy V-VI-os, két hetedik és egy 8-os csoport kezdte meg a tanulást. A 118 indulóból nyolcvanhat számoltak be fél-évkor — ez tehát a tényleges létszám. Ezen kívül több mint ötven levelező is jár ide, s ők a jövő héten adnak számot a második negyedév anyagáról. A függetlenített iskolának önálló tanári kara van. Kozák Nándor igazgatón kívül, aki a városban a különböző általános iskolákban működő esti és levelező tagozatok gazdája is, egy főállású pedagógus, Kóvári József és több óraadó tanár dolgozik az iskolában. S mert a tanulócsoporthoz létszáma nem túlságosan nagy, s a váltakozó szak is megosztja a diákokat —

közvetlen légkör

alakulhatott ki az órákon, s ez hasznára vált a tanulónak. Mégis, miért morzsolódtak le sokan? A nyomozás két fő problémához vezetett vissza. A fiatalabbak egy része bevonult, tehát a hadseregnél folytatja tanulmányait. Akadtak olyanok is, akik, nem tudták beszerezni az elvégzett osztályokról szóló bizonyítványukat, előző iskolájuktól. A háború idején sok iskolában megsemmisültek az anyakönyvek, s így a hiteles okmányok hiányában nem kaphattak igazolást, bizonyítványt. Érdekes például V. Lászlóné esete. Ő Belgiumban járt elemi iskolába — s persze, hogy onnan aligha kaphatja már meg bizonyítványát. Jelenleg az ötödikbe jár — és közben majd vizsgát tesz az első négy év anyagából. Hát ilyen különös szituációba is kerülhetnek az emberek.

Az iskolába több generáció is jár. Vannak 16—20 évesek, harmincasok, de ülnék itt a padokban negyven esztendőn felüliek is. Kik tanulnak jobban a „nemzedékek” versében? Nehéz lenne ezt pon-

tosan megállapítani. A tény azonban az, hogy az idősebbek, illetve a „harmincasok” a szorgalmasabbak. Nagyon sokan közülük, mint például: Szántó Jánosné, Varga Ottóné, Veigl Sándorné, Vengrin Józsefné, Gátvölgyi Imre, Marácz György, Balázs Bertalan, egyáltalán nem mulasztottak és szépen szerepeltek a beszámolóban. Pedig hát mindennapi

munkájuk mellett tanu'nak.

Van-e jövője az iskolának? Lesz-e utánpótlás? Feltétlenül lesz, hiszen Tatányán is sokan vannak még, akiknek szükségük volna az általános iskola elvégzésére. Kozák Nándor már járja is az üzemet, és a segítségüket kéri a szervezéshez. S jó lenne, ha minél több üzemből úgy foglalkoznának a tanulói dolgozókkal, mint például a VII-es aknában. Itt nemcsak a szervezésben segítenek, — hanem figyelemmel kísérik a tanulók iskolai munkáját is.

Azt írjuk, a Dózsa Művelődési Otthon jó gazda, s ez így igaz. De csak ideiglenes gazda. Az épület falai már repedeztek, s nem tudni mikor jut a környező lebontásra váró házak sorsára. Pedig az újszülött iskola növekedni is akar. Nem tudni hol kap majd helyet, hol nő fel? Jó lenne már gondolni erre is, s például a most épülő újvárosi általános iskolában, vagy egy kevésbé zsúfolt intézményben, szoríthatnának néhány tantermet a növekvő dolgozó iskolájának.

(g. g.)

Napfény, diákok a köveken — feltartóztatlanul közel a tavasz...

Dadi panasz

A dadi községi könyvtár nagyon szép eredménnyel zárhatta az 1964-es esztendőt: a községi könyvtárak versenyében járási első, illetve megyei második helyezést ért el. Akkor még megvoltak a jó munka feltételei is. A könyvtár a művelődési otthonban egy külön helyiségben működött szabpolcos rendszerrel. A könyvtár vezetője, Pethő Incéné nemegyszer még este kilenckor is ott szorgoskodott a polcok körül. A dadi lakosok 23 százaléka az olvasók listájára került, s nagyon szép eredmények számítottak, hogy a felnőttek aránya majdnem elérte a 80 százalékot.

Megrokkant azonban a művelődési otthon, életveszélyesnek kellett nyilvánítani. Ak-

kor átköltöztették a könyvtárlománnyal az iskola politechnikai termébe, ahol a zárt szekrényben dupla sorban szorongának a kötetek. A lelkes könyvtárosi munka ellenére természetesen az eredmény is gyengébb, mint volt. De a falusi népművelő munka más területeinek eredményessége is csökkent mióta szünetel a művelődési otthon tevékenysége, s minden megmozdulás az iskolába szorult át.

Bár sok szó esett és esik a művelődési otthon rendbehelyezésétől, de mindeztől valószínűleg semmi nem történt. Ez hát a dadi panasz. S bizony jól lenne minél előbb valamiképpen orvosolni.

—J—

KULTURÁLIS MOZAIK

A KÖSZIVŰ EMBER FIAI — KESKENYBEN

A múlt év „filmszágerét” kétségkívül Jókai híres regényéből készült *A köszivű ember fia* című film jelentette. Nagyon sok nézője volt a filmnek országosan és a megyében is. Megyénkben 30 mozi mutatta be, s mintegy hatvanezren látták eddig a kétrészes, monumentális színes alkotást. A tervek szerint *A köszivű...* folytatja sikeres útját a keskenymozikban is. Keskenyfilm kópia is készül belőle, és így valószínű márciusban a kis községek keskenyfilm mozijai is műsorukra tűzhetik a népszerű alkotást.

PROSPEKTUS KÉSZÜL ÖT NYELVEN

Az angolai vendégjátékra készülő tatányai Bányász Együttműködési Táncszereplő táncosok prospektus jelenik meg. A színesnek ígérkező, gazdagon illusztrált kiadvány elsősorban képekben mutatja be az együttes produkcióit, repertoárját, a bevezető írás pedig a másfél évtizedes eredményeit, sikereit összegezi. A tervek szerint a kiadvány a magyar szövegen kívül orosz, angol, német és francia nyelvű ismertetőt is tartalmaz majd.

A MOZIGÉPTŐL A FILMMŰVÉSZETIG

Filmtörténeti előadásorozatot indít Oroszlányban a Petőfi Művelődési Otthon Filmklubja *Szövegképtől a filmművészetig* címmel. Az első előadásra február 19-én délután kerül sor. Ez alkalommal a némafilm művészetével ismerkedhetnek meg az érdeklődők.

Rejtekhely AZ ELBÁN

54.

Az Abwehr felkutatja mindazokat, akikkel a gyárban, ahol Herbert Lange a bevonulási dolgozó, kapcsolatot tartott, vagy barátkozott. Mintegy húsz embert jegyeztek meg a kémelhárító nyomozói Otto Stalecker műszerész neve is a listán volt. A további nyomozás kiderítette, hogy ezek csaknem valamennyien ott voltak Herbert Lange temetésén.

A fonal tovább gombolyodott.

Arthur Khümetz, a „Gans-Behmer” tüzérségi löszergyár igazgatója egy szivart vett ki az asztalon levő díszes dobozból. Megszagolhatta, zsebkésével akkurátusan levágta a végét s rágyújtott. Bejött a titkárnő.

— Karl Krieger úr, — mondta, s kérdően nézett az igazgatóra.

Khümetz egy pillantást vetett a szoba sarkában álló hatalmas órára. Tizenegyet mutatott. Éppen akkor kezdte ütni.

— Percnyi pontosan, — dörmögte az orra alatt Khümetz. — Igaz, ez a Krieger mindig pontos szokott lenni.

Bólintott a titkárnőnek. Az kiment, s egy idősebb férfit engedett be a szobába: Karl

Kriegert, a gyár irodafőnökét. Pedáns fekete öltönyt, s csokornyakkendőt viselt.

A szokásos reggeli jelentésre jött. Mindez az egyszer és mindenkorra bevezetett rendszer szerint folyt. Khümetz igazgató saját maga dolgozta ki ezt a rendszert, s igen hasznosnak tartotta. Krieger rövidre fogta a mondanivalóját. Néhány szóban elmondta az ügy lényegét, s átadta a főnöknek az azzal kapcsolatos iratot. Khümetz aláírta, s nyomban visszatá. Amikor az aláírni valókkal végeztek, Krieger összecsukta a dossziét és felállt.

Khümetz ismét az órára nézett. A jelentés tizenöt perccig tartott, pontosan addig, amennyi időt kiszabtak rá. Intett Kriegernek, hogy elmehet. Az ajtónál azonban visszafordult az irodavezető.

— Bocsásson meg, elfelejtettem jelenteni... Azt hiszem, találtam egy megfelelő embert.

— Sofórt?
— Igen.
— Természetesen nő, mi?
— Férfi, igazgató úr!
— A keleti munkások közül?
— Nem.
— Hát akkor kicsoda?
— Német, igazgató úr.
— Azt mondja: német.

— Igen.
— És nem nyomorék?
— Nem rokkant... Vagyis rokkant, de nem abban az értelemben. Ép a keze, a lába, lát mind a két szemével. Nagyszerű sofőr, csak... Szóval volt egy kis szélütése. Ugy, hogy gyakorlatilag egészséges. Fiatal, erős és nagyszerűen vezet kocsit.

— De mit történt vele?
— Bombázást kapta. — Krieger a halántéka mellett forgatta a mutatóujját. — De hát mindez már régen volt, igazgató úr.

— Szélütése volt? — Az igazgató félredobta a szájából a szivart. — Még csak az hiányzik, hogy egy hibbant elméjű vezesse a kocsimat. Jól megfontolta, amikor elhatározta, hogy ilyen sofőrt ajánl nekem?

Krieger vállat vont.

— Ön dönti el, igazgató úr. Csak utasított, hogy szerezek egy sofőrt, s azóta már kétszer is szólni méltóztatott. De hiszen, hol talál ma az ember egy egészséges fickót, aki ölbetett kézzel munkára vár. Nem akarja esetleg mégis megnézni ezt a sofőrt, igazgató úr?

— Itt van?
— Igen. Minden eshetőségre számítva, mondtam neki, hogy jöjjön el ide.

— Jól van. De honnan keveredett ez ide?

— Pénteken jött, igazgató úr. Bizonyára ön is tudja: ezen a napon szoktam fogadóórát tartani. Ugy jelentkezett a fogadóórán. Mielőtt jelenthettem volna róla az igazgató úrnak, kipróbáltam, amennyire tudtam. Lementem vele, s beültettem az „Opel” kormánykerékéhez. Csak néhány kilométert mentünk, de azonnal láttam, hogy nyugodt lélekkel ajánlhatom. Természetesen, mint gépkocsivezetőt. Ami az irait illeti: különleges ellenőrzést kérek majd, s akkor...

— Rendben van, — mondta Khümetz. — Küldje be hozzám.

Krieger kiment. Egy perc múlva visszajött, s Aszker vezette be az igazgató szobájában. Kerimov külseje a felismerhetlenségig megváltozott. Haját kopaszra nyíratta, kis fekete kefébajuszt növesztett, zöld sávolyból készült, vállban szűk zekét, és sárga flanel bricsesz nadrágot viselt. Szemüvege mögül, tágrányított világos szeméből a féltékenység és zavartság valami keverékét lehetett leolvasni.

Khümetz figyelmesen nézte az egyszerű külsejű, kicsit még esetlennek is látszó legényt. „Falusi lehet”, — gondolta magában.

— A neve?

— Heinrich Cube, — mondta világosan, tagoltan Aszker, hirtelen felkapva a fejét.

— Ha velem beszél, hozzá kell tennie azt, hogy „igazgató úr”, — mondta Khümetz. — Érti?

— Igenis, igazgató úr.

(Folytatjuk)